

Код та назва дисципліни українською мовою / Назва дисципліни англійською мовою	1-С4-053-1-01 Діагностика та корекція батьківсько-дитячих стосунків/ Diagnosis and Correction of Parent-Child Relationships
Рекомендується для галузі знань (спеціальності, освітньої програми)	Дисципліна рекомендується для виключно для ОП «Психологія».
Кафедра	Педагогічної та вікової психології
П.І.П. НПП (за можливості)	Доцент Четверик-Бурчак Аліна Григорівна
Рівень ВО	За першим (бакалаврським) рівнем
Курс, семестр (на якому буде викладатись)	3 курс (6 семестр), 4 курс (семестр будь-який)
Мова викладання	Українська
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Передумовами вивчення навчальної дисципліни є базові знання з загальної психології, розуміння основних психологічних процесів, структури особистості та принципів міжособистісної взаємодії. Знання особливостей психічного розвитку дітей і підлітків, що є необхідними для розуміння вікових аспектів батьківсько-дитячих стосунків. Розуміння основ навчально-виховного процесу, стилів виховання та взаємодії між дорослими та дітьми. Навички проведення психологічного обстеження, інтерпретації результатів тестування та застосування діагностичних методик.
Чому це цікаво/треба вивчати	Батьківсько-дитячі стосунки є фундаментом психологічного розвитку особистості. Саме в сім'ї формуються базові уявлення дитини про себе, інших людей і світ загалом. Порушення в цих стосунках можуть призводити до емоційних, поведінкових та особистісних проблем у дітей і залишати відбиток на всьому житті. Вивчення цієї дисципліни дозволяє: глибше зрозуміти природу емоційного зв'язку між батьками та дітьми; навчитися виявляти дисфункціональні патерни у взаємодії; оволодіти методами психологічної діагностики та корекції порушених стосунків; підвищити ефективність психологічної допомоги дітям і родинам у кризових ситуаціях; сприяти профілактиці проблем у розвитку дитини ще на ранніх етапах.
Перелік тем з дисципліни	Змістовний модуль 1 Основні поняття та підходи до вивчення психологічних особливостей батьківсько-дитячих стосунків. Тема 1. Історичні, соціально-демографічні й психологічні передумови трансформації батьківсько-дитячих стосунків в епоху модернізму і постмодернізму. Тема 2. Батьківство як психологічний феномен. Компоненти батьківства (сімейні цінності, батьківські настанови та очікування, батьківські почуття, батьківські позиції та батьківська відповідальність, стилі сімейного виховання). Змістовний модуль 2. Теорія прив'язаності Дж.Боулбі, М.Ейнсворт та її сучасні розробки. Тема 3. Класична теорія прив'язаності Дж.Боулбі, М. Ейнсворт: передумови виникнення, базові поняття, застосування на практиці. Прив'язаність у дорослих як новітній доробок теорії. Змістовний модуль 3. Сім'я та дитина: вікова динаміка відносин. Тема 4. Психологія матері та батька. Готовність до батьківства. Тема 5. Психологічний супровід вагітності та підготовка батьків до народження дитини. Особливості батьківсько-дитячих стосунків в період новонародженості та раннього дитинства. Тема 6. Батьківсько-дитячі стосунки у дошкільний та молодший шкільний вік. Едипальний конфлікт.

	<p>Розвиток пізнавальної активності. Тема 7. Стосунки батьків із дітьми-підлітками та дорослими дітьми. Тема 8. Вплив сиблінгової позиції на батьківсько-дитячі стосунки. Змістовий модуль 4. Психологічні проблеми неблагополучних родин. Тема 9. Неблагополучні родини. Фактори невротизації дітей. Тема 10. Девіантне батьківство. Наслідки абортів для родини. Доля покинутих дітей. Тема 11. Алкогольні родини. Тема 12. Насилля у родині. Змістовий модуль 5. Діагностика та засади психологічного консультування родин з приводу батьківсько-дитячих стосунків Тема 13. Психодіагностика батьківсько-дитячих стосунків. Тема 14. Засади консультативної практики з приводу ускладнення батьківсько-дитячих стосунків.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>У результаті опанування дисципліни студенти набувають цілісного уявлення про психологічні особливості батьківсько-дитячих стосунків. Отриманні знання можна застосовувати для:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Профілактики сімейних конфліктів та попередження порушень емоційного розвитку дитини; • Оцінювання якості батьківсько-дитячих стосунків у процесі психологічного консультування; • Планування та проведення психокорекційної роботи з родинами, що переживають кризи; • Складання рекомендацій для батьків щодо покращення взаємодії з дітьми; • Виявлення ризиків розвитку домашнього насильства та розробки превентивних заходів; • Супроводу майбутніх батьків у процесі підготовки до усвідомленого батьківства; • Роботи з усиновлювачами, прийомними сім'ями, опікунами, де необхідна спеціальна підтримка у формуванні здорових стосунків з дитиною.
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні характеристики усвідомленого батьківства, його завдання та можливості; - специфічні потреби дітей на різних вікових етапах; - специфіку батьківсько-дитячих проблем на різних вікових етапах; - зміст вікових криз дітей та криз розвитку сім'ї; - психологічні ознаки сепарації дитини від батьків та умови її нетравмуючого проходження; - теорію прив'язаності Дж.Боулбі, М.Ейнсворт; - критерії дисфункціональності батьківсько-дитячих стосунків; - механізми формування дисфункціональних стосунків в сім'ї; - фактори розвитку різних типів насилля в сім'ї; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати ступінь готовності до батьківства майбутніх батьків; - розрізняти основні батьківсько-дитячі проблеми та виокремити основні симптоми проблем; - врахувати специфічні потреби дітей при організації корекційних заходів з сім'єю; - збирати сімейний анамнез та прогнозувати можливі ускладнення батьківсько-дитячих стосунків.
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>1. Байер О. О. Вибрані лекції з дисципліни «Психологія сім'ї» [Текст] / О.О.Байер, О.І.Глушко. – Дніпро: РВВ ДНУ, 2018. – 52 с.</p>

	<p>2. Глушко О.І. Байер О. О. Вибрані лекції з дисципліни «Психологічні проблеми батьківсько-дитячих стосунків» [Текст] / О.О.Байер, О.І.Глушко. - Дніпро: РВВ ДНУ, 2019. – 56 с.</p> <p>3. Байер О.О. Актуальні питання психології сім'ї [Текст] / О.О. Байер, О.І. Глушко. - Дніпро: РВВ ДНУ, 2020 (Підготовлено до друку).</p> <p>4. Четверик-Бурчак А.Г. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з вибіркової дисципліни «Психологічні проблеми батьківсько-дитячих стосунків» / А.Г. Четверик-Бурчак. – Дніпропетровськ: ПП Акцент. – 2016. – 32 с.</p>
<p>Види навчальних занять (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття тощо)</p>	<p>Лекційні, практичні заняття</p>
<p>Вид семестрового контролю</p>	<p>Диференційований залік</p>
<p>Максимальна кількість здобувачів / Мінімальна кількість здобувачів (для мовних та творчих дисциплін)</p>	<p>Без обмежень</p>